

SLOVENSKI NAROD.

glasba vseh obvez zvezd, imenih nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko Šestico za vse isto 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s posiljanjem na dom za vse isto 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za eden mesec 2 K. Kdo hodi sam ponuj, velja za celo isto 22 K., za pol leta 11 K.; za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko red, kolikor znača postrižna. — Na narodno brez istodobne vpošiljavatev naročnine se ne izira. — Za osnanila plačuje se od petrostopne petit-vrste po 12 h., če se osnanilo enkrat tisk, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če je tekrat ali večkrat tisk. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo posiljati naročnine, reklamacije, osnanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vogove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa na Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezna številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

VII. seja dne 14. oktobra.

Naivnost klerikalne stranke je ravno tako velika, kakor njena nesramnost. Ti ljudje so si prav resno domisljali, da pojde večina v past, katero sta jim nastavila dr. Šusteršič in dr. Krek. Ponudili so vedini, na prelomu zakon, da se bodo rešile tiste zadeve, ki jih potrebuje dr. Šusteršič, obenem pa so zahtevali, naj se jim pusti v rokah vrv, ki bi jo zadrgnili, čim bi prišlo kaj na vrsto, kar volilci naše stranke potrebujejo. Res, velikanski načrt in klerikalci bi se smejali na vse grlo, če bi kdo sedel na njihove limanice, ko bi klerikalci za svojo obstrukcijo dobili še nagrado, narodno-napredni volilci pa bi ostali na cedilu.

Napram klerikalni zvijači se je večina postavila na stališče veljavnega zakona. Če bi bilo klerikalcev kaj na splošni koristi dežele, bi bili sprejeli ponudbo večine, da naj vse tri stranke dogovorno določijo, katere zadeve so najnajnjene in te bi se potem dogovorno rešile. To je gotovo lojalna ponudba. Stranke bi se bile prav lahko zmenile, saj večina sploh ni nasprotna nobenig gospodarskizahtevi klerikalcev, le tega ne dopusti, da bi se rešile edinole tiste zadeve, ki jih klerikalci potrebujemo, ne pa tudi tiste, ki jih potrebujejo liberalci.

Lojalno ponudbo večine pa so klerikalci odbili in ob sebi se razume, da potem tudi večina ni šla v past, ki jo je nastavila klerikalna stranka.

Včeraj popoludne so klerikalci začeli zopet z obstrukcijo. Zbornica še do čitanja znane interpelacije ni prišla, ker so klerikalci delati obstrukcijo z vprašanjem na glavarja in na načelnike odsekov. Vpraševali so za stvari, ki jih itak vsakdo ve, uganjali torej pravi pravcati humbug.

Pogačnik je zaigral na isto struno in je vprašal načelnika upravnega odseka, ali in kdaj namerava sklicati upravni odsek.

Baron Lichtenberg, načelnik tega odseka je izjavil, da sklice odsek tedaj, ko bo končana klerikalna obstrukcija, prej pa ne.

Klerikalci so sprejeli to izjavo z vzklik jeze.

Tudi dr. Krek se je oglasil za »vprašanje na deželnega glavarja« in sicer zaradi disciplinarne preiskave, ki jo je odredil deželni šolski svet proti učitelju Jakliču. (Dr. Šusteršič: To je Hein odredil! Škandal!) Jaklič je na nekem shodu (NB. ko nì zboroval deželni zbor in ko Jaklič ni bil deležen imunitete, nego za vsa svoja dejanja ravno tako odgovoren, kakor vsak drugi človek) ščival ljudi na gospodarsko uničenje vseh liberalcev. Krek se je postavil na stališče, da so poslanci sploh nedotakljivi (Opomba uredništva: Zakon vendor pravi, da samo tedaj, kadar so deležni imunitete!), dolžil je okrajni šolski svet v Kočevju, da ni objektiven in vprašal glavarja, če hoče stvar preiskati in poskrbeti, da se preiskava ustavi.

Deželni glavar Detela je izjavil, da mu stvar ni znana, da pa se bo informiral in če je Jakličeva imuniteta res prisadeta, da jo bo tudi branil.

Dr. Šusteršič je vmes klical: Kaj pa Hein! Saj je on odredil preiskavo! Naj odgovori!

Deželni predsednik baron Hein je na to prečital dotedni paragraf opravilnega reda, ki določa, da je vsa vprašanja na vladu pismeno predložiti in da jih mora podpisati vsaj pet poslanec. (Klici: In tega dr. Šusteršič ni vedel? Veselost!) Baron Hein je na to še rekel, ako bodo tako vprašanje, bo tudi odgovoril. (Dobro-klici.)

Zdaj se je dvignil tudi Jaklič za interpelacijo na — dr. Šusteršiča. Tu se je prav pokazalo, kaka burka so bila ta vpraševanja in da

s klerikalci ž njimi hoteli le čas potratiti. Jaklič je torej vprašal dr. Šusteršiča, kaj se je v finančnem odseku zgodilo s predlogom dr. Šusteršiča, naj se za bedno prebivalstvo dovoli »iz državnih in deželnih sredstev 100.000 K. (Občna veselost! Klici: Šusteršič je vendor predlagal, naj se samo iz deželnih sredstev dovoli 100.000 K. Dr. Tavčar: Jaklič sam ne ve, kaj je predlagal! Klici: Vsedi se Jaklič! Dr. Tavčar: Tako komedijo igraju tu!)

In dr. Šusteršič je hitro vstal in dal Jakliču zahtevani odgovor! Rekel je, da je imel finančni odsek 6. oktobra sejo, v kateri se je razdelilo okrog 200 referatov, na predlog župana Hribarja pa se tudi sklenilo, da ne pride na vrsto noben referat, dokler ni rešen deželni proračun.

Postopanje klerikalcev je napotilo tudi župana Hribarja, da se je oglasil za vprašanje na deželnega glavarja. Ker so klerikalci že vpraševali zaradi pisave »Tagespost« in »Deutsche Stimmen«, ne bo odveč, če se tudi izpregovori o pisavi »Slovenec«, zlasti ker zastopa »Slovenec« misli in načela one stranke, kateri pripada tudi deželni glavar. Ravnikar je dr. Šusteršič povedal, da finančni odsek ne more o nekem važnem predlogu ničesar sklepati, dokler ne bodo v roke proračuna. Klerikalci misljijo, da so Bog zna kak bengaličen ogenj napravili s tem vprašanjem in odgovorom. Nikomur pa ni bolje znano, zakaj se ne more delati, kakor ravno klerikalcem. Vzrok vse nedelavnosti je klerikalna obstrukcija; če bi klerikalci opustili obstrukcijo, bi deželni zbor že davno delal in bi bil tudi že veliko storil. (Prirjevanje.) Klerikalci pa bi radi svojo krvido zvalili na druge. Tako je sobotni »Slovenec« pisal:

»Zavijanje in laž je bilo in bo orozje ljudskih neprijateljev. »Narod« je v tem oziru neprenehoma pri delu, a vendor ne more zakriti dejstva,

da se je v finančnem odseku deželnega zbra pokazalo, da večina noče delati, ker je sklenila, da o ulogah, katerih sijera razdelila ne bo poročala. Posebno odsodbe vredno igro je igrala večina v finančnem odseku s predlogom dr. Šusteršičevim, naj se da bednemu, po uimah poškodovanemu prebivalstvu 100.000 K deželne podpore. Tega noče večina spraviti v poročanju pred zbornico in se kar naprej izgovarja, da ni denarja, dočim je denarja za gledališče in druge protišudske potrebe vedno dovolj. Liberalni vzdih, da se ne ve, kako je s proračunom, so pa odveč, ker je proračun tiskan in menda vsaj Grasselli in Tavčar iz deželnega odbora lahko podudita o tem svoje drugove. »Narod« nas je prisilil, da smo se o njegovem poročilu iz finančnega odseka informirali in zvedeli resnico: Dr. Šusteršič je v finančnem odseku opozarjal, naj se vendor drugi del njegovega predloga, ki poziva vladu, naj ona poninoži podporo, obravnava, a večina je sklenila, da tudi o tem ne poroča in »Narod« hodeč nasprotovanja navadenje laži. G. g. naj le pridejo z dotednimi poročili v zbornico, potem bodo videli, ak bo o tem omogočena razprava. Zavirajo to zadevo le liberalci, ker nočejo o predlogu poročati. Tako je in radi tega se bomo z liberalci še večkrat pomnili. Ti ljudje nočejo delati za ljudstvo. Tudi učitelji bodo liberalcem malo hvaležni, ako bodo zvedeli da je liberalna večina v odseku sklenila, da ne poroča tudi o prošnji učiteljskih društv za povisanje učiteljskih plač!«

Tako je pisal »Slovenec«. To pisarjenje je zvijačno in neresnično! Mi smo pokazali kako veliko koncijantnost, ko smo pričutili volitev vodseku po želji klerikalcev in sploh storili vse, kar je bilo mogoče, le da bi deželni zbor delal. A bilo je zastonj. Če bi bili prej vedeli, kako bodo klerikalci postopali in kako bodo vzlič naši koncijantnosti delali obstrukcijo, ne bili bi dovolili, da se je kršil opravilni red. (Živahno pritrjevanje.) Kako in čemu naj delamo v odsekih, ko nam je obstrukcijo

nec je lagal, ko je pisal, da smo v finančnem odseku vse referate pobrali zase. (Dr. Šusteršič: To je res!) To ni res! Če dr. Šusteršič to trdi, zvraca dejstva. Če je bilo klerikalcem kaj za referate, zakaj se ni nobeden oglašil, zakaj ni nobeden predlagal, da se najta ali oni referat da kakemu klerikalcu. (Dr. Tavčar: Zato, da bi potlej mogli kričati, da so liberalci vse referate pobrali.) Ko je prišel na vrsto proračun, torej prvi in najvažnejši referat, sem ja z predlagal, naj se referat izroči tehanu Arko tu. Navzočnih je bilo deset članov finančnega odseka; odsotna sta bila grof Barbo in Žitnik. Izmed klerikalcev so bili navzočni dr. Šusteršič, dr. Krek, Arko in Povše. Moj predlog se ni vpošteval. Glasovalo se je torej po listkih. Sedaj pa čujte! Od 10 glasov sem jih dobil jaz osem, dr. Krek en glas, tehan Arko pa je dobil moj glas. (Klici: Čujte! Čujte!) Torej sta vsaj dva klerikalca zame glasovala. Vsled tega sem po opravilnem redu moral prevzeti poročilo, dasi bi to poročilo prav z veseljem prepustil klerikalcem. (Dr. Šusteršič kliče ves čas nekaj vmes.) Če dr. Šusteršič danes drugače govori, potem govori neresnico. (Živahno pritrjevanje.) »Slovenec« pa se drzne trditi, da mi nečemo delati. (Ogorčenje. Klici: To je impertinencia!) Pri večini smo večinoma starci poslanci, ki smo že dokazali, da se ne vstrašimo nobenega dela. (Živahno pritrjevanje.) Ko bi hotel »Slovenčev« pisarjenje označiti po zasluzenu, bi moral rabiti neparlamentaren izraz. Mi smo prišli sem z resno voljo, da vsled klerikalne obstrukcije zavojeno deželno gospodarstvo spravimo zoper v praviti. (Burni klici: Tako je! Istina!) Z obstrukcijo pa nam klerikalna stranka onemogoča delo. (Burno pritrjevanje.) Kako in čemu naj delamo v odsekih, ko nam je obstrukcijo

LISTEK.

Osemnjetidesetniki.

Spisal Anton Trstenjak.

(Dalje.)

Pred dvajsetimi leti sem bil prvič tam, ali takrat nisem zapazil novega rodu. Takrat je bilo malo teh ljudi, ali sčasoma se vse pomnožuje in tako se je pomnožil tudi ta rod. To so namreč novodobni ljudi, pravzaprav so imenožci. Žro imena ljudi, in katerega požre, tistega ni več. Zato jim pravimo, da so ljudi, izbirčni pa so: ne žro namreč vsakega človeka, nego samo neko vrsto človeškega rodu, plemenito in manj plemenito. Najbolj jim teknejo Slovani: Slovaki, Slovenci, Hrvati in Srbi, potem Rumunci in Nemci, a najmanje Judi. Ker pa so se te požrešnosti navadili ali najbolj naučili leta 1848, zato jim pravimo, da so osemnjetidesetniki.

Novi pojmi porajajo nove besede in tako je nastal tudi osemnjetidesetnik. Največji slovenski slovar, ki je Pleteršnikov, nima še te be-

sede. Ta novi rod prebiva ob Dunavu in Tisi, a po teh veletokih zaplodil se je tudi dalje po manjših rekah in potokih, kateri tekot po kraju, koder sem jaz potovel. V znamenju osemnjetidesetnikov teče danes mažarska politika.

Kakšen osemnjetidesetnik je pristni Mažar, to je znano, ali kakšen je osemnjetidesetnik v slovanskih krajih, to je manj znano, in jaz vam hočem podati verno sliko njegovo v okvirju slovanskega prebivalstva na Ogrskem. Narisati ga hočem, kakšen je on v Slovencih in Hrvatih, in mislim, da niti za las ni drugačen v Slovakih in Srbih, kateri žive na obrobku mažarskega »vorszaga«.

Med Rabo in Muro prebivajo

sami Slovenci; te kraje nazivamo Prekmurščko, a narod Prekmurce, ker so onkrat, preko Mure. Ti ogrski Slovenci imenujejo se sami Slovenci (Slovén, množina Slovénje). Niže, med

Muro in Dravo, prebivajo Hrvati. Te kraje imenujejo Slovenci Međimurje, ali po slovensko-hrvatskem izgovoru Medžimurje, Mežimurje, a narod Mežimurce, dočim Mežimurci sami sebi pravijo, da so Hrvati. Međumurski ni nič drugega, nego nadaljevanje znamenitih Slovenskih in Ljutomerskih goric, katere segajo tja doljo do Čakovca. Takisto je Prekmurščko s svojimi ravninami in goricami le verižica, katero je pretrgala derota Mura. Slovenci in Hrvati so ogrski državljanji in podložniki. V njihovih trigh in večjih vaseh naselili so se in utaborili osemnjetidesetniki, kateri so danes merodajni v političnem življenju.

Rodu so mažarski, židovski, ciganski in nemški. Porodili so

se leta 1848; oče jim je bil Kosuth Lajos (Kosuth Lajos), poglavnik mažarske revolucije. Rodom je bil Slovak, ali je postal najhujši sovražnik Slovanom. Kosuth je leta 1848 organizoval boj proti južnoslovenskemu gibanju in proti avstrijskemu centralizmu. Ko je naš cesar (dne 2. decembra 1848) zasedel prestol, sklenil je deželni zbor v Debreczinu (dne

14. aprila 1849), da Mažari ne priznajo Frana Josipa I. svojim kraljem, in so proglašili neodvisnost ogrskega »Országa«. Leta 1866. protestoval je Kosuth proti avstroogrški nagodbi in se pozneje ni maral nikdar priseči zvestobe habsburški vladavini. Kosuth je bil sovražnik Slovanom in dualizmu. Kar je štihel v srcu Kosuth, to nosi v srcu danes vsak osemnjetidesetnik. Košut ni hotel priseči zvestobe carju, a današnja opozicija, katera zastopa »narod«, izžvižgava javno cesarsko pesem. Mažari prisegajo na revolucijo leta 1848, in zato jih imenujemo osemnjetidesetniki. Kosuth je umrl v Turinu leta 1894. Njegovi pristaši, narod in parlament, pokopali so ga v Budimpešti z veliko narodno slovesnostjo!

Po Kosuthovem programu in duhu postopajo tudi ogrske oblasti, od prvega ministra v prestolnici pa do zadnjega »notariusa« v vasi. Potnikov, kateri potujejo po železnicah, sicer ne nadlegujejo, ker to nima zmisla,

*) Pisem: Mažar, mažarski, ker tako izgovarja te besede naš narod tostran Mure. Slovenski območje Mure in Hrvati med Muro in Dravo izgovarjajo: Mažar, kakor n. pr. srbski Džordžević, za kar imajo Srbci eden znak, a Hrvati prekržani g.

*) Vsa neodvisna stranka v parlamentu, katera prisega na Kosuthova protidualistična načela, šteje 86 članov.

ali s tem večjo strogostjo pazijo na ljudi, kateri hodijo po njihovih vaseh, zlasti po slovanskih vaseh. Niti izkaznica ti ne pomaga. Ako te zasledi in primejo, moraš iti s panduri v Zala-Egerszegy. Tako so zapri Hrvata Frana Kurelca, kateri je v Belih Hrvatih pod Dunajem nabiral »Jačke«; tako so odvedli v temnico slovaškega kapelana, kateri si je zapisoval narodne naapeve; tako sem moral bežati pred panduri tudi jaz in tako se bode godilo vsakemu, kdo bode kaj iskal na Ogrskem. Tam ne sme nihče ničesar iskati. A tudi ogrski Slovani ne sme iz országa. Ogrski Srbi so bili kaznovani, ker so napravili skupen izvod v Belograd!

Ta politična mažarska pošast pridebila je za svoje težnje zavezničke v Židih in Nemcih. V Židih sploh, a v Nemcih tam, koder prebivajo v manjših skupinah. Židi in Nemci na Prekmurščko in Međumursko, torej v čisto slovanskih predelih, postali so strastni Kosutovci in najzvestejši širitelji vsemižarske propagande. Ne pristaši sina Ljudevitovega, nego pristaši načel iz leta 1848.

(Dalje prih.)

onemogočate, da bi se zbornica bavila z dotednimi zadevami. Vsako delo v odseku pomeni, da mlatimo prazno slamo, dokler ne neha obstrukcija. (Klici: Tako je!) Zato tudi ne moremo poročati o predlogu, naj se dovoli 100.000 K za bedno prebivalstvo. Kdo bi rajše poročal, kakor mi. A če se hoče izdati 100.000 K, se mora vendar vedeti, kje da se jih bo vzel, če sedovoli izdatek, se mora vendar dovoliti tudi pokritje, to pa ni mogoče, dokler ne pride na vrsto proračun. Šele pri proračunu bi se videlo, ko liko se sploh more dati. Drugi del Šusteršičevega predloga, naj država kaj da, bi lahko prišel na vrsto in mi bi ga radi podpirali, a kaj, komu je vsled klerikalne obstrukcije zaprta pot v zbornico. Od 22. septembra vidimo dr. Šusteršiča in dr. Schweitzerja vsak čas nastopiti z opravilnikom v roki, oznanjati, da se mora ta postava spoštovati. Če bi hoteli spraviti drugi del Šusteršičevega predloga v zbornico, predno so dognani klerikalni obstrukcijski predlogi, bi morali to postavo prelomiti. (Klici: Tako je!) Klerikalci bi potrebo Šusteršičevega predloga najbolje dokazali, če bi opustili obstrukcijo. (Klici: System, da obstruirajo, so pokazali, da imajo pogorelo s Šusteršičevim predlogom samo za norca.)

Vpraševali, zakaj se ne poroča, obenem pa tirati obstrukcijo in z njo poročanje onemogočati, to je brezvestno! Mi smo podpirali štiri klerikalne nujne predlage, ker so nam bili po vsebinu simpatični in ker smo hoteli klerikalcem nasproti priti. Mislili smo, če se počemo klerikalcem naklonjene, da bo potem mogel deželnemu zboru delati. Zdaj vidimo, da smo storili hib. Klerikalci obstruirajo vse (Dr. Tavčar: Tudi svoje lastne predlage!), pri tem pa se upajo še vptiti: Mi bi radi delali, pa večina neče. S svojo obstrukcijo desavouira dr. Šusteršič svoje lastne predlage. (Viharno pritrjevanje. Dr. Šusteršič nekaj ugovarja, pa ga ni razumeti) Dr. Šusteršič ve dobro, kako velikansko škodo dela z obstrukcijo celi deželi. Naj torej obstruirira. Največ škode imajo kmetje-volilci. A tudi narod bo sprevidel, kaj počenjajo klerikalci in potem pride polom. (Burno pritrjevanje.) Tudi ko so klerikalci začeli snovati svoje zadruge, smo jih svarili. Ko bi bili poslušali naša svarila, bi se ne bilo zgodilo toliko polomov. (Viharno odobranje. Šusteršič zopet kriči vmes) Brezvestnost klerikalne obstrukcije se vidi najbolje iz interpelacij za stran vsečilišča. Kaj vam je res vprašanje o vsečilišču tako malo pri srcu, da je na tak način profanirat? Ali ne vidite, da s tem prizadevanju za vsečilišče provzročate velikansko škodo? Vi interpelirate, zakaj se ne sprejme deputacija deželnega zebra v avdijenci, dasi veste, da ta deputacija nima več mandata in torej ne more biti sprejeta. Kar so dosegli drugi (Dr. Tavčar: Pa ne klerikalci!) za vsečilišče, pa tega niso obešali na zvon, to vi s svojim početjem uničujete. (Burno pritrjevanje in vsakovrstni medklaci proti klerikalcem) Tudi velevažna predloga glede osuševanja barja bi se lahko že letos rešila, a vito zadržujete s svojo obstrukcijo. To obstrukcijo tira na način, da moram ugovarjati. Po zakonu bi smeli utemeljovati samo nujnost. Gosp. deželnemu glavarju pa dopušča, da svoje nujne predlage meritorio utemeljujete. (Klici: Naš objektivni glavar!) Gosp. glavar podpira s tem obstrukcijo. (Pritrjevanje) Sicer je glavar sam rekel, da vodi obstrukcijo v absolutizem ali v anarhijo, a obstrukcijo vendar podpira. (Klici: Res je! Žalostno!) »Slovenčev« poročilo o dogodkih v finančnem odseku je

torej zvijačno in neresnično. »Slovenec« je mogel biti informovan samo od kakega člena finančnega odseka. (Dr. Šusteršič kliče vmes, da on »Slovenca« ni informiral. Klici: Kaj pravi dr. Krek? Dr. Krek pobesi glavo in molči.) Z ozirom na to vprašam g. glavarja, ali se mu ne zdi potrebno, da zavijanja in nepoštene napade v »Slovenec« nepripravljeno pojasni ter pribije, da deželni zbor vsled klerikalne obstrukcije ne more delati. (Viharno odobranje.)

Deželni glavar Detela izjavlja to, da ni s »Slovencem« v nobeni zvezi in da nima nujno čisto nič vpliva, da torej tudi ne prevzame nobene odgovornosti za »Slovenčevek« laži ter odklanja vsako razpravljanje, dasi priznava, da napadi ne pospešujejo porazljenja.

Dr. Šusteršič, katerega so pojasnila župana Hribarja zadela v živo, je skušal ta pojasnila oslabiti, a žel je samo veselost. Dejal je, da je Hribar rekel, da je deželno gospodarstvo zavojeno in patetično vskliknil: Vi ste krivi, ker imate to gospodarstvo že osem let v rokah. (Burni ugovor. Hribar: Jaz sem rekel, da je Vaša obstrukcija zavojila gospodarstvo. Dr. Tavčar: Vi sami ste krivi! Ali ne veste več, kaj je glavar ob koncu zadnjega deželnega zebra govoril o gospodarstvu?) Šusteršič je hitro zapustil ta predmet in govoril o finančnem odseku. Rekel je, da je njegova stranka čakala, da se ji bo kak referat ponudil, ker bi bila sprejela vse, kar bi se ji bilo ponudilo. (Hribar: Saj sem Vam ponudil najvažnejši referat.) Hribar je res predlagal, naj poročilo o proračunu prevzame ali Krek ali Arko, ali klerikalci so bili razčljeni, ker je dr. Schaffer predlagal, naj se voli po listkih. (Hribar: Saj ni nihče ugovarjal!) Klerikalci so iz tega posneli, da je večina zmenjena, voliti Hribarja. (Hribar: Jaz sam sem pa glasoval za Arkota! Klici: Zakaj ste pa klerikalci glasovali za Hribarja?) Jaz sem dal svoj glas dr. Kreku, res pa je, da sta dva klerikalca glasovala za Hribarja. Mi, je klical dr. Šusteršič, ne bomo beračili za referate. (Hribar: Saj ni treba beračiti, le oglasiti se je treba.) Končno je večina sklenila, da sploh v odseku odloži vse, dokler ne pride proračun na vrsto. Vi nas hčete prisiliti, da bi opustili obstrukcijo, ali tega ne boste dosegli, dokler ne bo zagotovljena volilna reforma. Mi nečemo zavirati vsakega dela. (Klici: Vsled nujnih predlogov se sploh ne more delati.) Gotovih ljudskih potreb ne bomo ovirali. (Viharna veselost. Dr. Tavčar: Tistih ljudskih potreb, ki so Vam všeč. — Klici: Ali na Vipavskem in v idrijskem okraju nimajo ljudskih potreb? Ali v mestnih ljudskih potreb?) Osušenje barja je taka ljudska potreba (Dr. Tavčar: Kako naj se pa reši, ko delate obstrukcijo in torej stvar ne more na vrsto priti?) po porazmobiljenju vseh strank. (Dr. Tavčar: Naj bi se postava prelomila, da bi nas Vi mogli potem križati!) Kakor hitro je osigurana volilna reforma, postanemo ponizna opozicija. (Dr. Tavčar: Pravi backi!)

Na ta izvajanja je odgovarjal župan Hribar. Povdralj je pred vsem, da je narodno-napredna stranka voljna potom kompromisa glasovati za primerno volilno reformo, ali da bi dr. Šusteršič to reformo diktiral in da bi se izvršila pod pritiskom klerikalne obstrukcije, v to se narodno-napredna stranka nikdar ne uda. (Viharno odobranje.) To je narodno-napredna stranka dolžna svoji časti. Kapitulari mi pred dr. Šusteršičem ne bomo. (Urnebesno pritrjevanje. Dr. Šusteršič: Orožja ne damo iz rok. Dr. Tavčar: Pa obstruirajte.) Kar je dr. Šusteršič povedal glede finančnega odseka, to so same zvišače in neresničnosti. Dr. Šusteršič je v finančnem odseku

vselej vprašal, komu naj se da kak referat, a noben klerikalec se ni oglasil, vedno smo se morali mi oglasiti, ako že ni dr. Šusteršič sam predlagal poročevalcev izmed večine. (Dr. Šusteršič, ki je ves čas plesal sredi dvorane, je hrupno ugovarjal. Nastal je buren prizor. Člani finančnega odseka so potrdili, da je govoril Hribar resnico. Dr. Tavčar: Šusteršič hodi kakor kak Cicero gor in dol. Veselost.) Šusteršič govoril o ljudskih potrebah. Ljudske potrebe niso zanj suprema lex, sicer ne bi uganjal obstrukcije. (Živahnopritrjevanje.) Dr. Šusteršič zahteva diktatorstvo nad deželnim zborom. (Klici: Naj ga le zahteva! Dosegel ga ne bo!) Zato hoče pričistiti, naj se potom kršenja postave rešijo tiste predloge, ki so njemu všeč, kar pa bi bilo našim volilcem na korist, bi ne smelo priti na posvetovanje. Tako pa ne pojde, (Viharno pritrjevanje) in zato je najbolje, da se naredi konec tej nečastni komediji, ki jo uganjajo klerikalci.

Debata je bila s tem končana in deželni glavar je konstatiral, da večina zbornice ugovarja Šusteršičevi zahtevi, naj bi se prelomila postava, da pridejo na vrsto tisti predlogi, ki jih izbere dr. Šusteršič, da bi klerikalci bili rešeni vseh nadlog, narodno-napredni volilci pa teheni in oškodovani.

Ob šestih zvečer je glavar končno naznani došle vloge in potem sejo zaključil.

Prihodnja seja bo v petek ob 10. uri dop.

Klerikalci so se razšli precej klavorno. Imeli so pač zavest, da še vedno niso dosti pametni da bi večino vjeli v svojo past. Sicer pa izrečeno konstatiramo, da je velik del klerikalnih poslancev skrajno nezadovoljen s tem, kar počenjajo dr. Šusteršič, dr. Krek in dr. Schweizer.

Deželni zbori.

Seje dne 14. oktobra.

Koroški deželni zbor. Prošnje za odpravo »narodnostne zlorabe (?) pri sodiščih« so poslate sledče občine: Dole, Dhorše pri Celovem, Sv. Tomaž, Otmanje in Trdnjaves. (Kaj je videti, so nemški agitatorji pridno na delu v celovški okolici.) Posl. Dobernig je urgiral napravo telefonske zvezze med Celovcem in Dunajem. — Za deželne ceste in subvencije občinskim cestam se je postavila v proračun za leto 1903 sveta 282.148 K. — Posl. dr. Steinwender je predlagal v imenu finančnega odseka, naj se izpolnje, da bo država čakala še celih 10 let na povrnitev dolga, ki si ga je na jela dežela za regulacijo Drave in Zilje. — Za popravo cerkve pri Sv. Krvji se je dovolilo 500 K. — Kmetijski družbi se je nakazalo 1000 K za podpiranje tistih svinjerejcev, ki si želijo napraviti nepremočne in zračne svinjske hleve. Od poljedelskega ministra je v ta namen obljubljenih 1500 K. — Na predlog posl. dr. Lemischa se je dovolilo deželni zvezi kmetijskih zadrug za umetna gnojila 3000 K, za zadružno pisarno in revizorja pa letnih 1400 K.

Nižje avstrijski deželni zbor je rešil celo vrsto lokalnih zadev, med drugimi se je sklenilo zvišati pristojbine v dunajskih bolnišnicah ter začeti s pripravami, da se podržavajo vse delavske bolniške blagajne.

Turška in Bolgarska.

Zadnja avstrijsko-ruska nota iz Mürzstega je napravila v političnih krogih na Bolgarskem uprav mučen vti. S tem se je pokazalo, da sta se Avstrija in Rusija popolnoma zedinili, da ne pripustita Turški in Bolgarski se mirno razgovoriti o macedonskih razmerah. Da se tedaj ne začnejo kaka pogajanja med prizadetima državama, pustita Rusija in Avstrija, da se v Makedoniji nadaljuje krvavo klanje.

Tudi sultan je najbrže spoznal to avstrijsko-rusko nakano, zato je pa našel dosedaj vedno dosti izgovorov, da ni sprejel niti od ruskega niti od avstrijskega poslanika imenovane note. Zategadelj sta dobila poslanika določeno povleje, da najpozneje do sobote razun imenovane note izročita sultani tudi organizacijo za kontrolo reform. Ako bi sultan hotel vročitev še nadalje prečevati, začelo se bo z energičnim postopanjem. Kontrola reform bo obstala v tem, da se ustanovi 12 turških komisij, ki bodo podrejene avstrijskemu ali pa ruskemu konzulu.

Na Bolgarskem pa se boje tudi še z druge strani ruskega maščevanja. Zadnji čas so prihajali v Sofijo po vrsti tajni ruski diplomati, kakor Čerep-Spiridonovič, Borislav Korzenovski, knez Dolgoruki, Nemirovič-Daučenko in dr., ki so vsi imeli posvetovanja z osebami, ki so Rusiji privržene, in s častniki. Javna tajnost je, da se gre pri tem zato, kneza Ferdinandu odstraniti iz Bolgarije tako ali drugače. In začela je naraščati nezadovoljnost s knezom. Nekateri listi napadajo kneza brezobjurno ter ga dolže protustavnih dejanj in izdaje bolgarske narodne ideje. V macedonskih in Russih prijaznih krogih se zatrjuje, da knez ne more ostati dalje v Bolgarski, ako se ne izreče za vojno. Tudi o tem se govorji, naj se odpove prestolu na korist svojemu sinu Borisu.

Na bolgarsko-turški meji je čim-dalje opasnejše. Ne mine skoraj dan, da bi turški vojaki ne udriči čez mejo ter odgnali Bolgarom živine. Po noči pa se dajajo znamenja z bakljami ter se turške čete urijo za vojno. Za Bolgarsko je na potu iz Avstrije 50.000 pušč, 15 milijonov patron in 1600 konj, dočim so se trije višji turški častniki odpeljali v Belgijo, da naroče 100.000 kg brezdimnega smodnika. Vsak čas lahko zapoje vojna tromba.

Politične vesti.

— Ogrska kriza. Vse stranke bi bile zadovoljne, ako bi se poverila Lukacsu sestava ministrstva. Tudi grof Apponyi bi v tem slučaju ostal predsednik zbornice. Tudi neodvisna stranka bi bila z Lukacsovo kandidaturo zadovoljna ter bi najbrže odnehalo, ako bi ji prinesel zadovoljujoča zagotovila.

— Vojniški nemiri na Ogrskem. Neki vojak budimpeštanskega 32. polka je dobil pismo od svojega očeta, da ima pravico, tudi brez dovoljenja oditi od vojakov; nihče ga ne more zadrževati. Njegov poročnik ga je vpraval, ali veruje očetovim besedam, na kar je vojak odgovoril: „Seveda!“ Poročnik je potegnil sabljo ter usekal vojaka po obrazu, da se je v krv zgrudil. Poročnik je vpljal: „Ropar! Madjarski pes!“ Ranjenega vojaka je odvedel v zapor. Ko se je vrnil k oddelku, so mu vojaki zapahnili vrata pred nosom. Vojniška patrulja je vložila vrata ter odvedla 11 vojakov v zapor. — V Szamosujvaru so se sputili huzarji. 40 so jih uklenili ter odvedli v Kološvar. — V Šopronu je garnizijsko sodišče obsodilo zaradi punta 3 korporal in 1 četovodjo 11. huzarskega polka v 2letno ječo; 14 huzarjev je dobilo po 6 mesecev ječe.

— Profesor Mommsen in Vsenemci. Tisti Mommsen, ki je nasvetoval svoječasno Nemcem, naj razbijajo Čehom buče ter bil vsled te surovosti v vseh nemških taborih proslavljen, se je sedaj hudo zameril Vsenemcem, ker jih je v nekem angleškem dopisu imenoval nacionalne norce. Vsenemško vodstvo zahteva zadoščenja ter poziva Mommsena, naj pove vzroke za svojo obdolžitev.

— Italijanski kralj in kraljica sta prišla včeraj v Pariz ter bila najslovesnejše sprejeta.

— Prihodnji papeški konzistorij se bo vršil 8. decembra. Avstrija bo baje protestirala proti imenovanju Merys del Vala državnim tajnikom.

— Španski kralj Alfonz pride baje prihodno pomlad na obisk na Dunaj, v London, v Pariz in v Berlin.

— Lord-predsednik angleškega tajnega sveta je postal mestni vojvode Devonshire marki of Londonderry.

— Vojna v centralni Ameriki? Poroča se, da nameravata Nicaragua in Guatema in napovedata San Salvadoru in Honduras vojno.

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 15. oktobra.

— »Zlati most« ali nova klerikalna sleparja v deželni zboru. Dr. Šusteršič postaja strah pred lastno obstrukcijo. To parlamentarno igračo bodo morali Šusteršičevi kmetje prav draga plačati in končno tudi ti niso tako zabiti, da bi kaj takega ne opazili. Da bi klerikalni voditelji s svojimi popi, ki celo vnemo podpirajo ljudsko goljivo, ki se sedaj počenja v deželni zbornici, ljudstvu pogled zatemnil pričel je sedaj mesto peska kar celo kamno tlačiti v oči svojemu »dobremu in vernemu ljudstvu«. Tak kamen je Šusteršič sprožil v zadnji seji deželne zbornice. Milosten je dovolil da poneha s svojo obstrukcijo toliko časa, da se odkaže dnevni red posameznim odsekom. Kaj takega je pa mogoče, če privolijo vse stranke v eklatantno kršenje poslovnega reda. S tem je katoliški voditelj hotel vedno v svojem plugu vpred, da bi pomagala izvleči klerikalne backe in močvirja, v katero jih je vrgla otročja Šusteršičeva obstrukcija. Na zunaj se vsaj na videz kaže, da deželni zbor dela, četudi v njem obstrukcija razsaja. Zategadelj bi dr. Šusteršič rad imel, da bi naprednjaki v odsekih zanj tlako delali, v zbornici pa bi on zase reklamo koval s svojimi obstrukcijskimi nujnimi predlogi. Ali dr. Šusteršič gre s svojo »gnadjo« še dalje. Vsako stvar, ki se bude v odsekih dognala, hoče pustiti tudi pred zbornico, pa le tedaj, da bodo klerikalci prepričani, da je omenjena stvar v korist narodu. To se pravi po domači: dr. Šusteršič hoče opustiti obstrukcijo samo glede zadev, katere se zahtevajo od njegovi volilcev, ne pa glede zahtev, ki bi služile v korist naprednemu volilcem. To bi bil v resnici lep uspeh. Pri koncu zasedanja bi dr. Šusteršič potem svojim volilcem lahko kazal na to, da so v deželnom zboru klerikalni poslanci vzliti obstrukciji vse dosegli, da pa večina nitrohice ni dosegla. Dasi je bila za resno delo in proti obstrukciji. In sedaj se naše kdo čudi, če so se napredni poslanci lepo zahvalili za najnovješi dr. Šusteršičev politični margin in da so prav vladno odklonili nalogi pihati v kašo, ki si jo je dr. Šusteršič na obstrukcijskem ognjišču skuhal. Če že ravno hoče, naj katoliški voditelj pogoltne to kašo, vrelo, kašo!

— Glas iz naroda. »Mi in smo radi poslancev, ampak poslanci radi nas«, ta ljudski glas se je pojavil v občini Koroški Beli na Gorenjskem ter je protovzročil soglasni sklep občinskega odbora, sestaviti peticijo na visoki deželni zbor, katera se je poslala dne 13. t. m. gospodu poslancu Jožefu Pogačniku s prošnjo, da isto blagohotno podpira takoj pri prvem sestanku visokega deželnega zebra. Peticija se

Vidic s.r. svetovalec, Jurij Šoklič s. r. svetovalec. Odborniki: Franc Verweger s.r., Janko Bárágas. r., Jožef Hkavc s. r., Jožef Rozman s.r., Janez Rožič s.r., Jožef Triplat s. r., Martin Noč s. r., Valentin Lipovec s. r., Lovro Noč s. r., Jožef Krevljič s. r., Valentin Korošec s. r.

Pregnanec s Štajerskega

Včeraj je nastopil pri tukajnjem deželnem sodišču službo iz Maribora pregnani slovenski avskultant g. Vidon Mihelič. Dasi je bil že pred več nego enim mesecem imenovan specijelno za Ljubljano, vendar se ni do zadnjega hipo vedelo, ako bo tudi res prišel v Ljubljano, saj ni bilo tukaj nobenega izpraznenega mesta. Toda Mihelič je moral iz Maribora, da je napravil prostor novemu nemškemu pravnemu praktikantu, ki ne zna niti besedice slovenski. Mihelič je moral proč, toda kam ga vtakniti, ko ni bilo zanj nikjer, kjer bi bil narodno neškodljiv, prostora?! V prvem dekreту je bil določen za Ljubljano, v drugem so ga pridelili okrajnemu sodišču v Kranju, s tretjim dekretom pa so ga zopet komandali v Ljubljano. Zanimivo je, da je Miheličev premestitev ukrenilo grško nadsodišče samo, in sicer proti volji predsednika okrožnega sodišča v Mariboru. Leta je bil namreč vsled Miheličeve premestitve v hudi zadregi. Pri okrožnem sodišču sta sedaj samo dva slovenska avskultanta, ki pa absolutno ne bosta zmogla vsega dela, ker sta ž njim še itek preobložena. To ve tudi dvorni svetnik Gleisdorfer, znanomu, da niti eden od desetero nemških avskultantov v ni zmožen za ono delo, koje opravljajo slovenski njihovi kolegi, zato je tudi posredoval pri nadsodišču da bi bili Miheliča pustili v Mariboru, toda dosegel nič! Zdi se, da je grofu Gleispachu še tista betvica slovenskega, uradovanja, kar ga je pri sodišču v Mariboru, oved in da hoče še to uničiti s sistematično odstranitvijo slovenskih uradnikov iz Maribora. To je očividno! Štajerski slovenski poslanci, ali se ne boste niti zganili?

Kako je bil imenovan novi notar v Mariboru?

Po vendarjali smo že zadnjič, da je bil dr. Jos. Haas imenovan notarjem v Mariboru, ne da bi ga bila not. zbornica v svojem temo-predlogu nasvetovala v nameščenje. Dodati je nam še, da se je Haas v prilog preterjalo šesteru starejših in takisto dobro kvalifikovanih prosilcev, med njimi celo dva Nemca. Kompetirali so za to notarsko mesto Slovenci: Anton Svetina iz Piberka, Kazimir Bratkovič iz Gornjega grada, Oton Ploj iz Gornje Radgona in Aleks. Hudovernik iz Kostanjevice in Nemea. Vinko Toplak iz Št. Lenarta in Karol. Hanss iz Slov. Bistrice. Toda vsi ti kandidati niso našli milosti pri vladi, ne samo Slovenci, ampak celo ona dva Nemca ne! Najbrže sta ta dva še vladni premirna in prezmera, zato je bilo treba poklicati v Maribor nemškoradikalnega dr. Haasa s Koroškega! Intakšna vlada, ki na takoj oči-viden način bije v obraz vsem našelom pravičnosti in vsem veljavnim predpisom, se še upa imenovati pravično in nepristransko? Naj jih vendar enkrat slovenski poslanci strgajo njeni hinavski kriki z obraza z energičnimi dejanji!

Kdo ščuva na Koroško? Celovški občinski svet je sklenil sledede: »Občinski svet se zavaruje najodločneje zoper obžalovanja vredne dogodke pri tukajnjem deželnem sodišču, s katerimi naj bi se dosedanja enotnost v pravosodstvu, ki odgovarja pravim potrebam prebivalstva, žrtvovala slovansko(narodnim) gonjam ter bi se nemškemu (?) glavnemu mestu vstisnil pečat dvojezičnosti. Občinski svet

pričakuje, da bo najvišja justična uprava v obrambo teh lahkomselih (?) in umetnih (?) poskusov, narodni razpor zanesti tudi v pravosodstvo, odredila vse potrebno. — Ali se bo v Körberjevi okolici pač našel nekoliko pravicoljubni in pošteni mož, ki bo te nemške idijote naučil pameti?

V okrajni cestni odbor idrijski so izvoljeni: Ant. Kopač, župan v Žireh; Drag. Lapajne, župan v Idriji; Ivan Gruden, obč. svetovalec v Doleh; Jakob Čuk, obč. svetovalec v Črem Vrhu in Dragotin Svoboda, c. kr. stavbni in strojni nadzornik v Idriji, za obornike; Fran Kankelj, župan v Godovišu; Kajetan vit. pl. Premerstein, obč. svetovalec v Doleh; Josip Šepetavec, obč. svetovalec v Idriji in Srečko Kogej, tehnični vodja v Šmarjah, za namestnike.

Ljubljanske šole. I. mestna dežka petrazrednica v Komenskega ulicah ima 10 razredov in 508 učencev. II. mestna dežka sedemrazrednica na Cojzovi cesti ima 13 razredov in 582 učencev. III. mestna dežka petrazrednica na Vrtači ima 6 razredov in 272 učencev. Mestna slovenščinska osemrazrednica pri Sv. Jakobu ima 16 razredov in 856 učenk. Dvorazrednica na Barju ima 2 razreda in 124 učencev in učenk. Mestna nemška dežka petrazrednica na Vrtači ima 5 razredov in 198 učencev. Mestna nemščinska osemrazrednica na Vrtači ima 11 razredov in 431 učenk. Vnana ljudska in meščanska šola pri Uršulinah ima 13 razredov in 583 učenk. Notranja ljudska in meščanska šola pri Uršulinah ima 8 razredov in 337 učenk. Dekliška osemrazrednica v Lichtenburgu sirotišču ima 8 razredov in 347 učenk. Zasebna petrazrednica v Marijanšču ima 5 razredov in 185 učencev. Skupaj 97 razredov, 4422 učenk in učencev.

Russki Kružok. Ker bode malo dvorana »Mestnega doma« pristopna šele 25. oktobra, pozivljemo vse, kateri so se vpisali v I. tečaj, in te, kateri vstopijo v II. tečaj, da se javijo 26. t. m. ob 7½. uri zvečer v malih dvoranah za začetek in nadaljevanje pouka ruskega jezika.

Pevsko društvo „Ljubljana“ priredi v zimski sezoni 1903/4 slednje zabave: Dne 14. listopada, v soboto, Martinov včer v društveni dvorani na Turjaškem trgu št. 1 (Puntigamska pivnica), 17. prosinec 1904 kmečki ples; 14. svečana veliko maskarado in na pustni tork, 16. svečana zaključni venček plesne šole. Prosi se slavnova slovenska društva, da se ozirajo na te dneve.

Operni pevec Naval-Pogačnik je nastopil pretekel nedeljo v Pragi v »Narodnem divadlu« v Gounodovi opere »Faust«. Vsa češka kritika je edina v tem, da je Pogačnik ne samo rutiniran igralec, ampak tudi izborni pevec in umetnik v besede pravem pomenu. Zlasti ga proslavlja »Čas«, ki ga imenuje mojstra v prednašanju sladkih, mehkih melodij. Njegova domena so čiste romanske opere, ki učinkujejo z liriškimi momenti in s polnim nevzdržnim tokom melodij. V teh pride njegov zaokroženi in zvonki glas do polne veljave. Sploh pa je Pogačnik umetniška osebnost, ki učinkuje z neodoljivo silo na vsekogar kar naj-simpatičnejšo. Čestitamo svojemu rojaku na tem laskavem priznanju s strani češke kritike!

Na poštnem uradu v Polhovem Gradcu v političnem okraju ljubljanskem uvedla se je dne 13. oktobra 1903 brzjavna služba (omejena dnevna služba).

Patriotični mestni urad v Radgoni. Spominjamo se še, kakšen hrup je nastal, ko je pred leti prigodom cesarjevega rojstnega dne v Radgoni neki slovenski penzionist razobesil na svoji hiši slovensko trobojico. Takratnem mestnem očetom je ta predprnost vzela skoro sapo in v svoji nervoznosti so spreobrali take kozolce, da se jim je vse razsodno meščanstvo sinejalno. Takrat so pošteno blamirali. Navzlc tej bla maži pa so mislili, da so za vedno pregnali slovensko zastavo iz Radgona. Kdo bi naj torej popisal presečenje in ogordenje mestnih starešin radgonskih, ko je na cesarjev imen dan nakrat znova zaplapala na hiši nekega Slovenca ona in ista slovenska trobojica, ki so jo pred leti za vedno iztrizali iz mesta! Vse radgonsko nemštv, kar ga leže in gre, je bilo pokonci in župan v lastni svoji osebi se je zglašil pri slovenskem hišnem posestniku ter ga pozval, da naj nemudoma odstrani provokatorično zastavo. Slovenec pa je bil gluhi za take ukaze in trobojico je še nadalje zaplapala raz hišo. Nato pa je dobil ta trdovratnež od mest-

nega urada ta-le pismeni odlok: »Zakazujem se Vam, da na Vaši hiši zaplapajočo narodno zastavo takoj odstranite. Od nekdaj je namreč pri nas navada, da se ob cesarskih slavnostih okrasne hiše z državnimi ali deželnimi zastavami. Ako bi Vaše blagorodje želelo takih zastav, so iste primosten uradu rade volje na razpolago. Kodolitsch a. r. župan.« Slovenec seveda te uljudne ponudbe glede cesarskih zastav ni mogel kar kratko odkloniti in se je ie hotel tudi poslužiti. Toda njegovo razočaranje ni bilo malo, ko se je prepričal, da mu je mestni urad dal na razpolago cesarske zastave, dasi ni imel niti — ene!

Oče za sina v zapor. Večkrat kaznovani posestnik Jurij Plevnik iz celjske okolice bi bil moral zopet nastopiti 2 mesečno kazen. To pot pa je pregovoril svojega očeta, da je šel zanj sedet v Celje. Ko je stari presedel že del sinove kazni, se je sleparija razkrila. Zaradi tega sta dobila oče in sin po eden teden zapora, tako da bo sin sedel devet tednov, oče pa razun prostovoljno prestane kazni še svoj teden.

Motarsko mesto v Senožetah je razpisano do 2. novembra t. l.

Švedski kralj v Opatiji. Sedaj se mudi v Opatiji pobočnik švedskega kralja, da preskrbi kar treba za daljše bivanje kralja Oskarja v Opatiji tekoči zimske sezone.

Društvo slov. in hrv. dijakov v podabljaljajoče umetnosti, Vesna na Dunaju ima svoj I. redni občni zbor dne 17. oktobra v restavraciji »A. Richter, III. Rennweg 1« točno ob polu 8. uri zvečer. Reden član postane po pravilih vsak dijak v podabljaljajočih umetnosti na Dunaju. Vstopni na stane 2 K, semestralna udinja 2 K. Vpisovanje se vrši pred občnim zborom ob 7. uri zvečer. Za odbor: Al. Šantel, t. č. predsednik. Michael S. Peruzzi, t. č. tajnik.

Prijet slepar. V Mariboru so zaprli nekega Edmunda Sietzerja, ki se je predstavljal kot inž. tvrdke Redlich & Berger in jed včetrtega v Trstu, Gorici, v Ljubljani in v Mariboru izvabil posojila. V Ljubljani je ogoljufal lastnico kleparske obrti Mario Ekerjevo na Dunajski cesti št. 11 za 60 kron. Tudi pri tvrdki Schneider & Verovšek na Dunajski cesti je hotel izvabiti denarja, pa se mu ni posrečilo. Prijeti slepar se je tudi imenoval Maier, Müller in vitez pl. Bucker. Bil je nekaj časa pisar pri omenjeni tvrdki in je bil že večkrat zaradi raznih golufij kaznovan.

Tatvine. Trgovskemu podčinku Ivanu H. je bila iz zaklenje nega kovčega ukradena denarnica z vsebinom 60 K. Tatvine sumljiv je neki okoli 30 let star sobni slikar, ki je v hiši le en dan stanoval in potem pobegnil. — Služkinji Alojziji Kramarjevi na Rimski cesti št. 2, je danes ponoči ukradel neznan tat iz kovčega na hodniku črn svilnat predpasnik, rumeno svilnato ruto, belo svilnato šerpo, belo zimsko šerpo in črno zimsko jopo.

Nogo zlomila. M. Žebre, 16 let star črveljarjevi hčeri v Hradeckega vasi št. 20, je včeraj popoludne na poti od Studenca proti domu, ko je nesla perilo, spodrsnilo in je tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo pod kolenom.

Ljubezniv mož. Kajžar Franc Janežič v Zgornji Beli št. 36, občina Predvor, je svojo ženo Nežo Janežičevu tako pretepel, da je vsa črna po životu in so jo morali prepeljati v bolnišnico. Žena bi bila med vojno skoraj umrla. Silovitega moža so orožniki odpeljali v zapor.

Tatu so iskali danes po noči v Auerspergovem paladi na Turjaškem trgu. Neki trgovski vajenec, ki v hiši spi, je izpovedal, da je slišal nekoga pri vratih stikati. Policijski stražniki in hišnica so preiskali vso hišo, pa niso nikogar našli.

Za kruhom. V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči 13 izseljencev s Kranjskega, na Hrvatsko pa se je odpeljalo 42 kranjskih drvarjev.

Izgubljene reči. Zasebnik Franc Pirker, stanovanec v Slovenskih ulicah št. 6, je izgubil včeraj dopoludne na poti od Cesarja Jožefa trga po Resljevi cesti do doma zlat perščini prstan s črkama F. P., vreden 70 kron.

Društvena godba sprejema odsej dečke od 15 do 20 let, ki bi so hoteli učiti godbe — na godala ali pa tudi pihalo — in sicer brezplačno v pouku. Oglasiti se je pri kapelniku g. Novačku na magistratu. Pouk se bude vršil vsak ponedeljek, sredo in petek zvečer.

Hrvatske vesti. Odlikovanje. Cesar je podelil polkovniku Adolfu baronu Rhemu pl. Barenfeldu, šefu generalnega štaba pri 13. voju, red zelenih krone III. vrste. — Važno imenovanje za Dalmacijo.

G. Fr. Jakše, suplent kr. pomorske šole v Dubrovniku, je imenovan začasnim učiteljem istotam. Mislimo, da je že tretji slučaj, da je avstrijska vlada imenovala učiteljem v pravem svojstvu suplente, ki so filozofske nauke dovršili na hrvatskem vseučilišču v Zagrebu. — Novin šefom zagrebške policije bo imenovan mestni kapetan v Oseku, Ernest vitez Gayer.

Imenovanje. Profesor velike gimnazije cistercijencev v Pečuhu, dr. Kazimir Greks, je imenovan izvanrednim profesorjem madjarskega jezika na modrosvorni fakulteti zagrebškega vseučilišča. — Dalmatinški dež. zbor se bo otvoril 19. t. m. in bo trajal dvajset dni. — Zaprli so v Spletu pred več dnevi vodji tamoznega socialistov, Dobriča in Parinoviča. Povod aretaciji ni znan. — Očetaje ubil v Zemunu 22-letni Nikola Prengi. — Novo poslopje, ki bodo v njem nastanjeni poštni, brzavni in telefonični urad, bodo zgradili v Brodu o/S. — Požar je nastal v nedeljo v steklarni v Oseku. Ogenj so še v pravem času pogasili, vendar se ceni škoda na 5000—6000 K. — Ljubljanska drama v hotelu. V Grizu, v hotelu »Petka«, je smrtno nevarno obstrelil natakar Peter Balic lepo sobarico Ano Pejčić v usmrtil potem še sam sebe.

* Majnovejše novice.

Umrl je sultanov sin Ahmed Bedreddin Efendi za pljučnico.

Demonstracijsko potovanje v Kossuthovemu spomeniku v Szegedin so priredili budimpeštanski vseučiliščniki. Potovali bodo 4 dni, ker je razdalja 200 km. — Predzrnsa tatvina. Med Aradom in Edeleyjem je nekdo ukradel težko žezeno blagajno državne železnice, v kateri je bilo nad 200 000 K. Tat je najbrže vrgel blagajno na tir ter pri prihodnji postaji izstopil. — Cesar je pomilostil stražmeštra Wagnerja v Olovcu, ki je udaril nekega vojaka s sabljo po glavi ter bil vsled tega obsojen v 4 tedenski zapor. — Kap je zadeva med sejo v galškem deželnem zboru posl. kneza Czartoryskega. — Pater Stojalovski zopet klofutan. Včeraj je pričkal pred deželnim zbornico neki pek posl. Stojalovskega ter mu prisoli tri tako gorke klofute, da se je pater zavil na tla. — V sledi izgredov v Saybusu, kjer je pater Stojalovski napadel s svojimi pjanimi pristaši zborovalce na nekem shodu, je neki mašinist za dobljenimi ravnimi umrl. — Grof — slepar. Berolinsko sodišče je izdalо tiralnico za grofom Stanislavom Potulicem, ki je izvršil več sleparjev.

Valerija Marena Morzkowska. Dne 11. t. m. je umrla v Varšavi 71letna slovenska demokratična pisateljica Morzkowska. Bila je goče predbojne ženske pravice ter je spisala tudi več romanov. Urejevala je razne časopise in je slovela kot umetniška kritičarka.

Cuden tat. Pri ravnateljstvu zahodne železnice v Parizu so se že dalj časa pritoževali potočki, da jim odpira kovčuge in jim krade iz njih blago. Sod je letel na sprevidnika Dupperin, ne da bi se kdaj posrečilo zalotiti ga pri »delu«. Nekega dne pa je železniški nadzornik kar kratko ukazal sprevidniku, naj odpre svojo torbo. Našli so v njej vso za ulomljene potrebitno orodje: klešče, dieta, kladiva, svedre in tudi žensko srajco in ženske blage. Kako so se pa začutili, ko so prihni preiskavi našli pri njem v omaražah z veliko natančnostjo in skrbjo po predalih urejeni vsakovrstno žensko perilo. Sprevidnik je rabil najmanj 8 do 10 let, predno je nakradel vse to blago, ki ga pa ni prodajal, ampak samo hrani. Pri telesni preiskavi se je pa dognalo, da je bil mož tudi sam običen v žensko spodnjo obleko. Na vprašanje, zakaj da tako počne, je povedal, da si sam ne more razložiti, zakaj da to dela in zakaj da krade; le odkar so pred osmimi leti odvedli njegovo ženo v neko zdravilišče, da je vse zmešan. Dupperin je ves čas službo redno opravljal in iz ničesar se ni dalo sklepiti, da ima zmešan razum.

*** Nepričakovani odgovor.** Ko se je leta 1808 vršalo Napoleon iz Erfurta skozi Aschaffenburg, je bilo gojenec vseh šol in zavodov zapovedano, da se razpostavijo ob cesti ter Napoleona glasno pozdravijo. In res so vsi učenci vplili iz polnega grla, le zadnje desno krilo učencev je molčalo. Cesarev pobočnik je takoj slutil, da je to dogovorjen znamenje francoskega sovražnika, zato je osorno vprašal župana: »Gospod, kdo je zapovedal tem mladim ljudem molčati?« — »Lj

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj, borze 15. oktobra 1903.

Naložbeni papirji.

100/00 majeva renta Denar Blago

100/00 srebrna renta 100/05 100/25

100/00 avstr. kronska renta 100/05 100/85

100/00 zlata 100/05 100/25

100/00 ogrska kronska " 119/40 119/60

100/00 zlata " 97/70 97/90

100/00 posojilo dežele Kranjske 118/25 118/35

100/00 posojilo mesta, Slijetja 99/75 100/—

100/00 Zadra 100/— 100/—

100/00 bos.-her. žel. pos. 1902 100/20 101/20

100/00 češka dež. banka k. o. 99/75 99/90

100/00 zast. pis. gal. d. hip. p. 99/60 100/05

100/00 pest. kom. k. o. z. 101/— 101/30

100/00 pr. 100/— 100/70

100/00 zast. pis. Innerst. hr. 101/— 102/—

100/00 " ogr. centr. 100/— 101/—

100/00 deželne hranilnice 100/— 101/—

100/00 zast. pis. ogr. hip. b. 100/— 100/80

100/00 obi. ogr. lokalne železnice d. dr. 100/— 101/—

100/00 češke ind. banke 100/25 101/25

100/00 prior. Trst-Poreček žel. 98/50 99/50

100/00 " dolenskih železnic 99/— 99/50

100/00 " juž. žel. kup. 1/1/ 303/15 305/15

100/00 " av. pos. za žel. p. o. 100/50 101/50

Srednje:

Srednje od leta 1854 170/— 179/—

" " 1860/ 184/— 185/50

" tiskarne 252/— 254/—

semj. kred. i. emisije 154/— 157/—

" II. c. grske hip. banke 290/— 296/—

" srbske & frs. 100/— 288/—

" turške 88/— 92/—

Gasilnika srednje 127/75 128/75

Kreditne 18/80 19/80

Inomorske 45/7 46/1

Krakovske 78/50 82/50

Ljubljanske 70/— 72/50

Avt. rud. kriza 53/25 54/25

Ogrske 26/75 27/75

Rudolfove 68/— 72/—

Salzburgske 77/— 80/—

Dunajske kom. 49/5 50/5

Postanske Delnice 50/— 50/—

Južne železnice 79/50 80/50

Državne železnice 653/75 654/75

Avtro-ogrsko bančne del. 157/1— 183/1—

Avt. kreditne banke 655/— 656/—

Ogrske 723/50 724/50

Zivnostenske 250/— 251/50

Premogokov v Mostu (Brux) 681/— 685/—

Alpinske montan 376/— 377/—

Praške želez. ind. dr. 172/5— 173/5—

Rims-Murányi 462/— 463/—

Trboveljske prem. družbe 381/— 384/—

Avt. orzne tov. družbe 551/— 556/—

Ceske sladkorne družbe 150/— 152/—

Valute 4/84 4/98

Žitne cene v Budimpešti.

dne 15. oktobra 1903.

Terminal.

Pšenica za oktober . . . za 50 kg K 7/64
april 1904 . . . 50 " 7/73
Rž " oktober . . . 50 " 6/25
" " april 1903 . . . 50 " 6/46
Koruza " sept. 1904 . . . 50 " 5/25
Oves " oktober . . . 50 " 5/35
" " april 1904 . . . 50 " 5/62

Efektiv.

Nekaj vin. više.

Meteorologično poročilo.

Vašina nad morjem 306/2. Srednji skrčni tlak 758/0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
14. 9. zv.	739/1	10/8	brezvetr.	jasno
15. 7. zj.	739/6	8/0	sl. svzvod megla	
2. pop.	737/6	17/6	sr. jizahod del. oblac.	

Srednja včerajšnja temperatura: 10/5 °C.
Normala: 10/8 °C. Motrino v 24 urah: 0/0 mm.

Trgovski pomočnik

star 24 let, več trgovine mešanega blaga, zmožen slovenskega in nemškega jezika, želi s 15. novembrom svojo dosedanje službo premeniti; lahko tudi prej.

Naslov: K. F. 55 l. poste restance Velike Lašče. (2670—1)

Zgubil se je (2678)

pes

ki sliši na ime „Frido“, majhen, bel z rumeno glavo in liso na hrbtni proti repu, z verižico krog vratu in marko št. 8 z napisom: Gornji grad.

Kdor ga je videl oziroma vjele, naj to naznani upravnemu. (Sl. Nar.)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavčar.

Se kupijo. Ponudbe na V. Kopitar v „Národní tiskarni“. (2633—3)

Izdajatelj in odgovorni trednik: Dr. Ivan Tavč